

INSPIRES műhelytalálkozó

Rugalmas alkalmazkodás és a munkaerőpiaci politikák

2014 December 8

**Európai tapasztalatok a munkaerőpiaci
rugalmasságot és az innovatív
munkaerőpiaci politikákat tekintve –
INSPIRES első eredmények bemutatása**

Tóth Lilla, Göncz Borbála

<http://www.etk.uni-corvinus.hu>

Rugalmasság (resilience) – definíció

- Egy rendszer arra való képessége, hogy a negatív, kívülről érkező sokkhatásoknak és működési zavarokat okozó körülményeknek ellenálljon, azokat kivédje vagy gyorsan felépüljön azokból és megújuljon, alkalmazkodjon vagy új irányultságot alakítson ki annak érdekében, hogy hasznosítsa ezeket az elszenvedett megrázkódtatásokat.

A rugalmasságot meghatározó körülmények:

- A munkaerőpiacok kontextusa
- A közpolitikák és szociálpolitikák kölcsönviszonya
- Innovatív megközelítések
- Regionális gazdaságpolitikák

Munkerő-piaci rugalmasság (LMR)

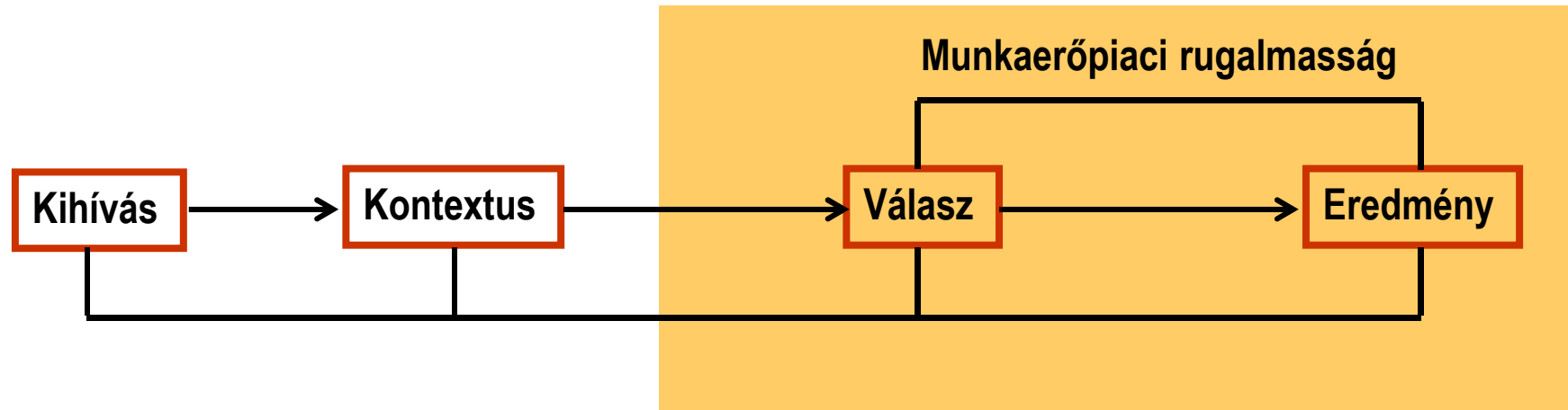
A Kapitalizmus változatai (Varieties of Capitalism, VoC) és a jóléti állam irodalma alapján – intézményi kiegészítő jelleg, rendszer koordináció

	Koordinált piacgazdaságok (CMEs)	Liberális Piacgazdaságok (LMEs)
Klasszikus példája	Németország	USA
Intézményi struktúra alapelve	elköteleződés	flexibilitás
Innováció jellege	Inkrementális	radikális

Kritikák:

- Köztes gazdaságtípusok Európában (↔ USA): különböző jóléti rezsimek
  - Jelentős eltérések az országok között (jellemző gazdasági környezet, nincs ideális helyzet)
  - Új jóléti koncepciók (30 éve): „társadalmi befektető” államok (inkább megelőző mint védő)
- változások a koordinált piacgazdaságokban (több flexibilitás)

Kutatási keret

Eddigi eredmények...

- Innovatív szakpolitikák azonosítása és elemzése (2000-2013) → közös és eltérő tendenciák Európában

Fő kérdések:

- Hatékonyabban járulnak-e hozzá bizonyos innovatív szakpolitikák a rugalmas munkaerőpiac és a befogadó társadalom létrejöttéhez, mint mások?
- Hogyan hatott a szakpolitikai innovációkra a 2008-as világgazdasági válság? Születtek-e innovációk kifejezetten a válságra adott válaszként?
- Hogyan csoportosíthatók a szakpolitikai innovációk? Létrejönnek-e országcsoportok? Hogyan feleltethetők meg ezek a jóléti állam különböző típusainak?

Szakpolitikai innovációk jellemzői

- Leginkább aktív munkaerőpiaci eszközök
- Oktatás, képzés, szakképzés (lifelong learning)
- Bérpolitikai eszközök (bértámogatás)
- Pénzügyi politikák (adójóváírás, szociális hozzájárulási adó, egészségügyi járulék támogatása)
  - BE, GR, HU: bérpolitikai eszközök (munkaidő, bértámogatás)
  - ES, IT: oktatás, szakképzés
  - CH: pénzügyi politikák
- Strukturális politikák dominanciája
  - ES, GR: átmeneti intézkedések is
- Elsősorban a munkaerőpiac mennyiségi mutatóit célozza, kevésbé a minőségi mutatókat/ befogadást
  - munkaerőpiaci részvétel, foglalkoztatási ráta, munkanélküliségi ráta, munkaerő költségének csökkentése, rugalmasság növelése
- Általában új szakpolitikák/ eszközök/ intézkedések, kisebb mértékben meglévő szakpolitikák változtatása (kiterjesztés/ szűkítés)

Közös innovációs tendenciák Európában

- Kockázatok megelőzése és korai beavatkozás
  - Az ifjú- és időskorhoz, munkanélküli státuszhoz, megváltozott munkaképességhez kapcsolódó kockázatok mérséklése
- Munkaerőpiaci aktivitás növelése és a 'New Welfare'
  - Munkaerőpiaci részvételre motiválás
  - Munkaerőpiaci szolgáltatások
  - Foglalkoztatás
  - Humán erőforrásokba befektetés
- Rugalmasság növelése, 'flexicurity'
  - Munkaerőpiaci dereguláció
- Új intézményi/ irányítási struktúra és folyamatok
  - A szakpolitikai koordináció és szolgáltatások nyújtásának innovatív megoldásai

Példák

Later Starters program (DE) a fiatal (25-35 éves), szakképzettséggel vagy középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező munkanélkülieket célozza, megadja nekik a szakképzettség megszerzéséhez szükséges segítséget. *(Kockázatok megelőzése/korai megelőzés)*

PREPARA program (ES) személyre szabott szolgáltatások karriertanácsadással, orientációval, foglalkoztathatósági elemzéssel, amelynek során megállapítják a releváns képzési szükségleteket. A szakmai fejlődésért végzett átképzési program során a résztvevők pénzügyi támogatásban részesülnek. Időtartam: 6 hónap. *(Munkaerőpiaci szolgáltatások, aktivitás növelése)*

A foglalkoztatási és munkaerőpiaci integrációs szolgáltatások privatizációja az Egyesült Királyságban az Employment Zones pilot program keretében kezdődött (egymással versengő szolgáltatók), majd a Flexible New Deal (FND) keretében folytatódott a 'Prime Contractor Model' bevezetésével. Ez megteremtette a szolgáltatóknak annak a lehetőségét, hogy supply chain szerűen kínálják integrációs szolgáltatásaikat. A modellt 2011-ban a **Work Programme** váltotta. *(Új irányítás)*

A **Lavoro Intermittente** (IT) 2003-ban került bevezetésre, majd újraszabályozásra a következő években. Ma csak a 24 évnél fiatalabbak, illetve az 55 évnél idősebbek végezhetnek így munkát, legfeljebb 4 00 munkanap 3 év alatt. *(Rugalmasság/ Flexicurity)*

Következtetések

- Hasonló szakpolitikai innovációk hatása eltérő lehet országonként – a nemzeti kontextustól, a tervezés és végrehajtás jellegétől, kommunikációtól függően
- Az innovációk nem a válságra adott válaszként születtek. DE: a bértámogatás, képzési programok, rugalmasabb alkalmazási formák jellemzőbbek
- Az innovációk leginkább a nemzeti keretekben értelmezhetők, kevésbé lehet tendenciákról beszélni jóléti állam típusonként

★ **INSPIRES**